

Program města Barcelona +Udržitelná městská rada (+SCC) Program zahrnuje závazky a kritéria SPP

Foto.: pixabay.com

Účastník projektu Procura+:	Město Barcelona
Strategie/postup:	Program +Udržitelná městská rada (+SCC) Zahájení: 2006
Úkoly/cíle:	<p>Snížit environmentální a sociální dopad instituce</p> <p>Jako zodpovědný spotřebitel prosazovat systém udržitelného hospodářství a výroby využíváním potenciálu při výkonu správy</p> <p>Sjednotit politiku udržitelnosti Městské rady a motivovat svým příkladem ke změnám</p>

SHRNUTÍ

- Městská rada v Barceloně realizuje udržitelné veřejné zadávání (SPP) již téměř dvacet let a v roce 2006 zahájila program +SCC, který jasně stanoví povinnosti v procesu nákupu, které musí dodržovat všechna oddělení Rady.
- Do přípravy programu +SCC se zapojila celá řada pracovníků. Vytváření společných cílů a postupů v oblasti veřejného zadávání do budoucna se účastnili zaměstnanci z celé organizace.
- Program byl realizován za podpory masivní komunikační strategie a povinných kritérií stanovených pro 12 prioritních oblastí.

Základní informace

Barcelona je hlavním městem Katalánska a druhým největším městem Španělska. Ve městě samotném žije 1,7 milionu obyvatel a v širší městské oblasti dalších 4,7 milionu. [Městská rada Barcelony](#) spravuje zhruba 2 000 budov a má přibližně 12 000 zaměstnanců, kteří pracují pro široké spektrum odborů služeb, z nichž každý má vlastní decentralizovaný rozpočet.

Město se intenzivněji zaměřuje na udržitelnost již téměř dvě desetiletí. Na počátku tohoto úsilí stálo komplexní poradenství k programu města [Agenda 21](#), které vedlo k vytvoření plánu [Závazek občanů v oblasti udržitelnosti](#) (poprvé zveřejněn v roce 2002 a poté aktualizován v roce 2012), který obsahuje podrobný návod na zajištění udržitelnosti města.

Městská rada také věnovala zvláštní pozornost úloze veřejného zadávání při prosazování postupů vedoucích k naplňování environmentálních a sociálních cílů a připravila program [+Udržitelná městská rada](#) (+SCC), ve kterém jsou pevně stanoveny závazky k procesu nakupování pro všechna oddělení Rady.

Vývoj postupu

Barcelona se na specifickou úlohu veřejného zadávání poprvé zaměřila v roce 2001 prostřednictvím programu Zelená kancelář, jehož cílem bylo pořízení ekologických kancelářských potřeb (viz. [Průvodce programem Zelená kancelář](#)). Zaměření tohoto programu se však kolem roku 2006 začalo rozšiřovat, neboť si Městská rada uvědomila, že veškeré zajišťované zboží, služby a práce mohou přispívat k sociálním, etickým a environmentálním cílům města. Proto v roce 2006 zahájila [Program +SCC](#).

[Strategické cíle](#) programu byly stanoveny v roce 2010 po vzájemné shodě v rámci participačního procesu, který trval rok a zapojilo se do něj přes 300 zaměstnanců ([Úmluva o udržitelné městské radě](#)). V rámci tohoto procesu byly vyhodnoceny předchozí výsledky a stanoveny společné budoucí cíle i kroky nezbytné k jejich dosažení. Oblasti činnosti sahají od nákupu produktů a služeb po urbanistický rozvoj, výstavbu a renovaci budov a zlepšení ekologických aspektů veřejných akcí.

Přechod na program +Udržitelná městská rada je realizován za pomoci následujících interních předpisů: Vládní opatření o ekologizaci komunálních služeb (2001), Vládní opatření o ekologizaci komunálních smluv (2006) zaměřené obecně na začleňování environmentálních kritérií do smluv, a dvě Vládní opatření o odpovědném veřejném zadávání (2008 a 2013) obsahující popis, jak zahrnout environmentální a sociální aspekty do veřejných zakázek.

V roce 2014 se uskutečnil další participativní proces, kterého se účastnilo více než 200 hlavních zainteresovaných stran v oblasti veřejného zadávání a udržitelnosti, jež se dohodly na dalších povinných kritériích pro všechny zadavatele ve 12 hlavních kategoriích veřejného zadávání (elektřina, počítačové vybavení, úklid a třídění odpadu v budovách, organizování akcí, zajišťování občerstvení, papír, komunikační prvky, textilní výrobky, dřevo, kancelářský nábytek, stavební práce a vozidla). Ta byla v [Technických pokynech pro uplatňování kritérií udržitelnosti z roku 2015](#) formulována jako nařízení, které zahrnují například následující kritéria:

- Při nákupu pracovních uniforem je třeba postupovat v souladu s úmluvou [Mezinárodní organizace práce](#) (MOP) a omezit obsah chemikálií (v souladu s certifikátem [OekoTex](#));
- Dřevo musí pocházet z certifikovaných udržitelných zdrojů;
- 100 % dodávané elektřiny by mělo pocházet z obnovitelných zdrojů energie nebo vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace);
- Veškeré služby zajišťující stravování ve školách by měly nabízet i biopotraviny;
- Všechny počítače by měly splňovat minimálně normu [Energy Star](#) a být v souladu s úmluvami MOP;
- Recyklovaný papír ve 100 % případů;
- Prioritou je pořízování elektrických vozidel;
- Veřejné budovy a veřejné prostory by měly dosahovat nejvyšší úrovně energetické, vodní a ekologické soběstačnosti;
- Veřejné akce by měly být organizovány v souladu s plánem ekologizace;
- Komunikační produkty by měly odpovídat kritériím ekologického publikování a využívat udržitelnějších materiálů a postupů;
- Kancelářský nábytek by měl být vyráběn z recyklovaných nebo udržitelných surovin, které neobsahují toxické látky a vyznačují se odolností atd.;
- Tříděný sběr odpadu a používání ekologických čisticích prostředků a dalších materiálů.

Vyhláška starosty o udržitelném veřejném zadávání (2017) stanoví, že Technické pokyny pro uplatňování kritérií udržitelnosti jsou pro všechny zakázky povinné, a stanoví další nástroje k zajištění úspěšného zavádění environmentálních, sociálních a inovačních kritérií do smluv, jako například vytvoření ročního Plánu udržitelného veřejného zadávání a vývoj monitorovacího systému.

Realizace postupu

Při realizaci se klade důraz na produkty a služby, které při zavádění zeleného veřejného zadávání (GPP) ([COM/2008/400](#)) označila Evropská komise jako prioritu, ale také na další důležité zakázky (z hlediska rozpočtu), jako je čištění ulic nebo údržba veřejného osvětlení.

Za účelem podpory prosazování environmentálních kritérií nabízí program +SCC všem oddělením a útvarům organizace technickou podporu.

Nadále se udržují v provozu komunikační kanály s pomocí několika interních pracovních skupin, které se pravidelně scházejí k projednávání konkrétních témat. V případě potřeby se také vytváří další skupiny, které se zabývají prioritními otázkami, například inovacemi metod při uzavírání smluv.

Zaměstnanci jsou informováni i prostřednictvím širších osvětových kampaní. Připravuje se pravidelný

elektronický zpravodaj (e-newsletter), byly vytvořeny webové stránky programu +SCC, které se průběžně aktualizují, a pořádají se různá školení a cílené informační kampaně.

A konečně, program +SCC se aktivně zapojuje do širších sítí, jež se podílejí na sdílení osvědčených postupů, jako je síť [Procura+](#) či místní aktivity, například [Xarxa de Pobles i Ciutats cap a la Sostenibilitat](#) (Síť měst a obcí na podporu udržitelnosti).

Výsledky

Program +SCC spolupracuje s Oddělením pro koordinaci veřejného zadávání na tom, aby se monitorování udržitelného veřejného zadávání stalo součástí automatického systému zpracování veřejných zakázek, které by mělo být již brzy spuštěno.

Díky samostatnému monitorování různých produktů jsou však již nyní k dispozici některé výsledky:

- Přibližně 77 % všech uskutečněných nákupů dřeva (v letech 2004 - 2016) představovalo dřevo certifikované [Radou pro lesnictví](#) (FSC) nebo [Programem schvalování certifikace lesů](#) (PEFC); toto číslo se v roce 2016 zvýšilo na 79 % certifikovaného dřeva.
- Začleněním ekologických kritérií do smlouvy o čištění ulic a sběru odpadů se snížil negativní dopad vozidel na životní prostředí: 35 % vozového parku nyní jezdí na bionaftu, 25 % na plyn a 30 % tvoří elektrická nebo hybridní vozidla.
- V roce 2014 činil recyklovaný papír 74 % spotřeby papíru, v roce 2016 se toto číslo zvýšilo na 86 %. Několik okresních či odborových úseků však používá recyklovaný papír ve více než 90 %, někdy dokonce 100 % případů.
- Na základě rámcové dohody z roku 2013 o dodávce elektřiny do všech budov, zařízení a přidružených organizací Rady, zahrnující i veřejné osvětlení, omezí město Barcelona produkci CO₂ ročně o 37 583 metrických tun, neboť nakupuje 100 % elektřiny z obnovitelných zdrojů a/nebo z vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla s certifikátem záruky původu. Více informací naleznete [zde](#).
- 35 % z 96 vozidel vozového parku Městské rady zakoupených v roce 2016 (dodávky, automobily a motocykly) je vybaveno technologiemi pohonu s nízkým dopadem (elektrický, hybridní či plynový pohon). Zároveň policie oznámila zadávací řízení na 145 hybridních policejních vozidel.

Získané poznatky

Program +SCC vděčí za svůj úspěch aktivnímu přístupu a spoluodpovědnosti všech zainteresovaných stran. V některých odděleních a útvech se nyní dokonce připravují další pokyny pro veřejné zadávání, které mají stejnou strukturu jako výše uvedené Technické pokyny, ale týkají se produktů a služeb, které zpočátku nebyly v popředí zájmu, jako například projekty a organizace výstav nebo nákup kancelářských potřeb.

Stanovení společného regulačního rámce pro všechny veřejné zadavatele z řad obcí významně přispělo k prosazení odpovědného veřejného zadávání v Městské radě. Dodržování jednotného strategického předpisu vede ke zvýšenému zájmu o řadu nástrojů, služeb a aktivit v rámci +SCC.

Soustavná práce a úsilí vynaložené v posledních 15 letech na ekologizaci administrativy přináší nyní

výsledky. Změna způsobu práce v rámci Rady (z modelu, kdy programová kancelář +SCC musela neustále uhánět zaměstnance, na model, kdy zaměstnanci programovou kancelář +SCC kontaktují sami) je jasnou známkou všeobecné změny ve vnímání udržitelnosti a jejího začlenění do vnitřní struktury organizace.

Těchto výsledků by nebylo možné dosáhnout bez nepřetržité a úzké spolupráce s dodavateli. Inovativní řešení a iniciativy (např. aktivity zaměřené na zapojení trhu před zahájením zadávacího procesu, zavádění nových konceptů a nástrojů pro inteligentní správu zdrojů města, pilotní programy atd.) jsou základními předpoklady k dosažení cílů udržitelnosti a k tomu, aby proces veřejného zadávání mohl dále sloužit jako hybná síla udržitelných inovací.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Mar Campanero i Sala

Program +Udržitelná městská rada (+SCC)

mcampanero@bcn.cat

Stránky účastníka projektu Procura+ - www.procuraplus.org/public-authorities/barcelona-city-council/

Stránky +SCC - www.ajsosteniblebcn.cat

O projektu Procura+

Projekt Procura +, který zahájila a koordinuje globální asociace místních samospráv k udržitelnému rozvoji ICLEI, představuje síť evropských veřejných orgánů a regionů, které vzájemně spolupracují, sdílejí informace a jednájí v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

• Spolupráce

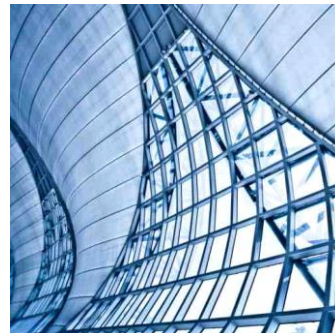
Jsme síť evropských veřejných orgánů a regionů, které spolupracují, vyměňují si informace a jednájí v zájmu udržitelného a inovativního veřejného zadávání.

• Sdílení

Díky spojení znalostí a zkušeností můžeme zajišťovat poradenství, podporu a propagaci všem veřejným orgánům, které chtějí realizovat udržitelné a inovativní veřejné zadávání.

• Skutky

Síť Procura+ spojuje své síly k prosazování udržitelného a inovativního veřejného zadávání na evropské úrovni.

www.procuraplus.org

Překlad do českého jazyka zajistilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu [Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání](#). Projekt vytváří dlouhodobou konzultační a odbornou platformu pro rozvoj tohoto konceptu a mimo jiné nabízí: poradenství, konzultace, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web www.sovz.cz.

Tato publikace byla vytvořena v rámci projektu Regiony SPP, který získal finanční prostředky z programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizont 2020 na základě grantové dohody č. 649718. Výhradní odpovědnost za jakékoli chyby či opomenutí nese vydavatel. Obsah nemusí nutně odrážet názor Evropské komise. Evropská komise rovněž neodpovídá za jakékoli použití informací obsažených v tomto dokumentu.